

Spis treści

Część I. Anatomia okolicy twarzy	1
1. Budowa kostna okolicy twarzy – <i>Michał Pałguy</i>	3
1.1. Podstawowe definicje i informacje	3
1.2. Podział ogólny kości okolicy twarzy	4
1.3. Opis szczegółowy kości okolicy twarzy	4
2. Anatomia mięśni wyrazowych głowy – <i>Michał Pałguy</i>	12
2.1. Podstawowe definicje i informacje	12
2.2. Podział ogólny mięśni głowy	13
2.3. Podział ogólny mięśni wyrazowych głowy	13
2.4. Opis szczegółowy mięśni wyrazowych głowy	16
3. Unaczynienie okolicy twarzy – <i>Michał Pałguy</i>	21
3.1. Podstawowe definicje i informacje	21
3.2. Podział ogólny gałęzi tętnicy szyjnej zewnętrznej	21
3.3. Szczegółowy podział naczyń okolicy twarzy	22
3.4. Naczynia żyłne okolicy twarzy	27
4. Unerwienie okolicy twarzy – <i>Michał Pałguy</i>	30
4.1. Podstawowe definicje i informacje	30
4.2. Podział ogólny unerwienia okolic twarzy	30
4.3. Opis szczegółowy unerwienia okolic twarzy	31
5. Węzły i drogi chłonne twarzy – <i>Michał Pałguy</i>	41
5.1. Podstawowe definicje i informacje	41
5.2. Podział ogólny naczyń i węzłów chłonnych głowy	42
5.3. Opis szczegółowy węzłów i dróg chłonnych twarzy	42
Część II. Skóra	49
6. Skóra w ujęciu histologicznym – <i>Marcin Błaszczak</i>	51
6.1. Tkanki nabłonkowe	51
6.2. Tkanka łączna	53
6.3. Budowa histologiczna skóry	59
6.4. Budowa histologiczna przydatków skóry	66

7. Skóra w ujęciu fizjologicznym – Marcin Błaszczyk	71
7.1. Mechanizmy funkcjonowania skóry	71
7.2. Bariera naskórkowa i funkcja ochronna skóry	71
7.3. Przenaskórkowa utrata wody i zatrzymywanie wody w skórze	80
7.4. Proces złuszczenia	82
7.5. Proces gojenia i regeneracji	83
7.6. Gospodarka mineralna, białkowa, węglowodanowa i witaminowa skóry	86
7.7. Receptorowa funkcja czucia	89
7.8. Pigmentacja skóry i melanogeneza	90
7.9. Mechanizmy termoregulacji skórnej	93
7.10. Absorpcja przezskórna (zależności, mechanizmy, drogi transportu)	95
7.11. Lipogeneza i lipoliza	97
7.12. Regulacja hormonalna funkcji skóry	99
7.13. Funkcje przydatków skóry	103

Część III. Problematyka kosmetyczna **111**

Wprowadzenie – Anna Kołodziejczak	113
8. Skóra sucha i atopowa – Anna Kołodziejczak	114
8.1. Definicja suchej skóry	114
8.2. Funkcjonowanie skóry związane z nawilżeniem	114
8.3. Atopowe zapalenie skóry (AZS) a dysfunkcje bariery naskórkowej	117
8.4. Etiopatogeneza nadmiernej suchości skóry	117
8.5. Grupy substancji wykorzystywanych w kosmetykach do skóry suchej	118
8.6. Pielęgnacja i profilaktyka suchej skóry	120
8.7. Zabiegi dla skóry suchej	120
9. Skóra łojotokowa i trądzik pospólny – Anna Kołodziejczak	121
9.1. Rozwój, lokalizacja, budowa i funkcje gruczołów łojowych	121
9.2. Charakterystyka skóry łojotokowej	122
9.3. Trądzik pospólny	122
9.4. Zabiegi dla skóry łojotokowej i trądzikowej z zakresu kosmetyologii	130
10. Skóra naczyniowa, wrażliwa i trądzik różowaty – Anna Kołodziejczak	132
10.1. Skóra naczyniowa	132
10.2. Skóra wrażliwa	137
10.3. Trądzik różowaty	137
11. Przebarwienia skóry – Anna Kołodziejczak	139
11.1. Melanocyty	139
11.2. Definicja przebarwień	140
11.3. Przyczyny i czynniki predysponujące do powstawania przebarwień	141
11.4. Najczęstsze przebarwienia skóry	142
11.5. Założenia i trudności w postępowaniu kosmetycznym ukierunkowanym na redukcję przebarwień	144
11.6. Kierunki działania zabiegów przeciw przebarwieniom	145
11.7. Najczęściej stosowane substancje wykorzystywane w redukcji przebarwień	145
11.8. Zabiegi wykorzystywane w działaniu ukierunkowanym na redukcję przebarwień	145

12. Starzenie się skóry i skóra dojrzała – Anna Kołodziejczak	146
12.1. Definicja starzenia się	146
12.2. Medycyna przeciwstarzeniowa	146
12.3. Teorie starzenia się (w tym skóry)	147
12.4. Proces starzenia się skóry	150
12.5. Działania przeciwstarzeniowe	168
13. Wpływ promieniowania UV na skórę. Fotostarzenie – Anna Kołodziejczak	172
13.1. Starzenie zewnętrzne pochodne	172
13.2. Wpływ reaktywnych form tlenu na proces fotostarzenia skóry	174
13.3. Obraz histologiczny fotostarzenia	176
13.4. Karcinogeneza i immunosupresja	178
13.5. Naturalne mechanizmy ochrony przed szkodliwym działaniem UV na skórę	178
13.6. Korzystny wpływ promieniowania słonecznego	180
13.7. Obraz kliniczny fotostarzenia	181
13.8. Fotoprotekcja jako sposób ochrony przed fotostarzeniem	181
13.9. Solarium	182
13.10. Przeciwdziałanie objawom fotostarzenia	183
14. Cellulit – Anna Kołodziejczak	185
14.1. Definicja i charakterystyka cellulitu	185
14.2. Etapy rozwoju cellulitu	186
14.3. Stopnie cellulitu	187
14.4. Rodzaje cellulitu	189
14.5. Przyczyny oraz czynniki predysponujące do powstawania cellulitu	190
14.6. Metody diagnostyczne cellulitu	194
14.7. Kosmetologiczne metody redukcji cellulitu	195
15. Rozstęp – Anna Kołodziejczak	198
15.1. Definicja i charakterystyka rozstępów	198
15.2. Fazy ewolucyjne rozstępów	199
15.3. Przyczyny powstawania rozstępów	200
15.4. Działania kosmetyczne skierowane przeciw rozstępom	201
16. Błizny i gojenie się skóry – Anna Kołodziejczak	203
16.1. Definicja i charakterystyka blizn	203
16.2. Przyczyny powstawania blizn	203
16.3. Etapy prawidłowego procesu gojenia się skóry	204
16.4. Klasyfikacja blizn według zaawansowania procesu gojenia	206
16.5. Błiznowacenie	206
16.6. Rodzaje blizn	207
16.7. Kryteria oceny blizny	209
16.8. Działania kosmetyczne przeciw bliznom	210
16.9. Gojenie się skóry i regeneracja	212
17. Nadmiar tkanki tłuszczowej – Anna Kołodziejczak	215
17.1. Budowa i rola tkanki tłuszczowej	215
17.2. Dodatni bilans energetyczny a przyrost tkanki tłuszczowej	216

17.3.	Rozkład i lokalizacja tkanki tłuszczowej	216
17.4.	Przyczyny nadmiaru tkanki tłuszczowej	217
17.5.	Otyłość	217
17.6.	Postępowanie kosmetyczne w przypadku nadmiaru tkanki tłuszczowej	219
18.	Wpływ palenia papierosów na skórę. Skóra palacza – Anna Kołodziejczak	222
18.1.	Negatywne skutki palenia papierosów	222
18.2.	Wpływ palenia papierosów na skórę	223
18.3.	Wpływ palenia papierosów na przebieg lub zaostrzenie chorób skóry	225
18.4.	Charakterystyka skóry i przydatków palacza	225
18.5.	Działania kosmetyczne mające na celu poprawę stanu skóry osób palących	226
19.	Nadmierne owłosienie – Anna Kołodziejczak	228
19.1.	Włosy – charakterystyka, funkcje, budowa	228
19.2.	Rozmieszczenie i rodzaje włosów	229
19.3.	Fazy wzrostu włosów	229
19.4.	Czynniki rasowe i etniczne wpływające na rozmieszczenie owłosienia	230
19.5.	Nadmierne owłosienie	230
19.6.	Zabiegi usuwania owłosienia	232
19.7.	Metody tymczasowego usuwania owłosienia	233
19.8.	Pseudofolliculitis	233
20.	Estetyka i pielęgnacja piersi – Anna Kołodziejczak	235
20.1.	Budowa piersi	235
20.2.	Rozwój piersi	236
20.3.	Kształt i wygląd piersi	236
20.4.	Wielkość piersi	238
20.5.	Defekty estetyczne biustu	238
20.6.	Działania kosmetyczne w kierunku poprawy estetyki i pielęgnacji piersi	239
21.	Problematyka pielęgnacyjna i zabiegowa u kobiet w ciąży oraz karmiących piersią – Anna Kołodziejczak	241
21.1.	Zmiany, defekty i choroby skóry, przydatków i błon śluzowych zachodzące w czasie ciąży	241
21.2.	Postępowanie kosmetyczne w przypadku kobiet w ciąży i karmiących piersią	244
22.	Problematyka pielęgnacyjna i zabiegowa u mężczyzn – Anna Kołodziejczak	248
22.1.	Wpływ androgenów na skórę	248
22.2.	Różnice w budowie i funkcjach skóry mężczyzn i kobiet	249
22.3.	Cechy skóry mężczyzn	250
22.4.	Postępowanie kosmetyczne dotyczące skóry mężczyzn	250
22.5.	Pielęgnacja domowa skóry mężczyzn	252
23.	Defekty estetyczne skóry rąk – Anna Kołodziejczak	254
23.1.	Anatomia plastyczna ręki	254
23.2.	Cechy charakterystyczne skóry rąk	254
23.3.	Czynniki wpływające na stan skóry rąk	255
23.4.	Objawy starzenia się/fotostarzenia skóry rąk	255
23.5.	Defekty estetyczne i zmiany chorobowe skóry rąk	256
23.6.	Postępowanie kosmetyczne	256

24. Defekty estetyczne i objawy starzenia się skóry okolicy oczu – Anna Kołodziejczak	258
24.1. Charakterystyka anatomiczna okolicy oczodołowej	258
24.2. Cechy charakterystyczne skóry okolicy oczu	259
24.3. Objawy starzenia się okolicy oczodołowej	260
24.4. Najczęstsze defekty estetyczne skóry wokół oczu	261
24.5. Postępowanie kosmetyczne	263
25. Skóra niemowlęcia i małego dziecka – Anna Kołodziejczak	265
25.1. Budowa skóry noworodka/dziecka	265
25.2. Problematyka dermatologiczna skóry dziecka	266
25.3. Pielęgnacja skóry niemowlęcia i małego dziecka	267

Część IV. Konsultacja kosmetyczna 277

Wprowadzenie – Anna Kołodziejczak	279
26. Konsultacja kosmetyczna jako relacja interpersonalna – Anna Kołodziejczak	280
26.1. Komunikacja interpersonalna	280
26.2. Problematyka sprzedaży (polecania) kosmetyków gabinetowych	287
26.3. Czynności i funkcjonowanie kosmetyka wykraczające poza obsługę klienta	288
27. Przeciwwskazania – Anna Kołodziejczak	289
28. Formularz zgody na zabieg i karta konsultacji – Anna Kołodziejczak	311
29. Wskazania – Anna Kołodziejczak	317
29.1. Wskazania do zabiegów na twarz	317
29.2. Wskazania do zabiegów na ciało	319
30. Zabiegi łączone w kosmetyce – Anna Kołodziejczak	320
30.1. Program zabiegowy	320
30.2. Wybrane techniki łączone	321

Część V. Kosmetyka elementarna 337

Wprowadzenie – Anna Kołodziejczak	339
31. Henna i inne zabiegi upiększające rzęsy i brwi – Anna Kołodziejczak	341
31.1. Definicja henny	341
31.2. Henna jako barwnik	341
31.3. Alergie i podrażnienia wywołane henną	341
31.4. Henna jako zabieg kosmetyczny	341
31.5. Inne zabiegi na rzęsy	346
32. Podstawy makijażu profesjonalnego – Anna Kołodziejczak	348
32.1. Rodzaje kosmetyków kolorowych do skóry twarzy	348
32.2. Kosmetyki kolorowe do makijażu oczu	350

32.3.	Tusz/maskara do rzęs	352
32.4.	Kosmetyki kolorowe do makijażu ust	352
32.5.	Kosmetyki kolorowe do makijażu brwi	353
32.6.	Fixter/utrwalacz	353
32.7.	Modelowanie/konturowanie twarzy	353
32.8.	Pędzle	354
32.9.	Etapy wykonania makijażu	354
32.10.	Wybrane rodzaje i techniki makijażu	356
33.	Makijaż korekcyjny (kamufaż medyczny) – Anna Kołodziejczak	358
33.1.	Makijaż korygujący – definicja	358
33.2.	Wskazania do stosowania makijażu korygującego czasowego	358
33.3.	Kosmetyki kolorowe stosowane w makijażu korygującym	359
33.4.	Rodzaje makijażu korygującego czasowego	359
33.5.	Dobór kolorystyczny	359
33.6.	Techniki kamuflażu zmian skórnych	360
34.	Depilacja woskiem – Anna Kołodziejczak	361
34.1.	Rodzaje depilacji woskiem	361
34.2.	Przeciwwskazania do depilacji woskiem	361
34.3.	Akcesoria, preparaty i urządzenia wykorzystywane przy depilacji woskiem	362
34.4.	Etapy przeprowadzania depilacji woskiem	362
34.5.	Reakcje niepożądane i częstotliwość depilacji woskiem	363
34.6.	Zalecenia po depilacji woskiem	363
34.7.	Inne metody depilacji	363
35.	Manicure, pedicure – Anna Kołodziejczak	365
35.1.	Zasady wykonywania manicure i pedicure	365
35.2.	Akcesoria i narzędzia do manicure/pedicure	365
35.3.	Przeciwwskazania do manicure i pedicure	366
35.4.	Etapy przeprowadzania manicure	366
35.5.	Etapy przeprowadzania pedicure	366
35.6.	Inne metody pielęgnacji paznokci	368
36.	Pielęgnacja gabinetowa i domowa paznokci, dłoni i stóp – Anna Kołodziejczak	369
36.1.	Kosmetyki przeznaczone do pielęgnacji dłoni, stóp i paznokci	369
36.2.	Parafina na dłonie i stopy	370
37.	Zabiegi pielęgnacyjne na skórę twarzy i ciała – Anna Kołodziejczak	372
37.1.	Rynek i branża kosmetyczna	372
37.2.	Zabiegi pielęgnacyjne	372
38.	Aplikacja dotyku w praktyce kosmetycznej – Anna Kołodziejczak	384
38.1.	Rola dotyku w praktyce kosmetycznej	384
38.2.	Integracyjny masaż relaksacyjny	385

Część VI. Kosmetologia zabiegowa	387
Wprowadzenie – Anna Kołodziejczak	389
39. Radiofrekwencja (fale radiowe) – Anna Kołodziejczak	390
39.1. Historia zastosowania radiofrekwencji	390
39.2. Radiofrekwencja nieablacyjna	390
39.3. Modyfikacje/udoskonalenia/technologie skojarzone z RF	398
40. Zastosowanie podczerwieni w kosmetologii, laseroterapia – Anna Kołodziejczak	403
40.1. Promieniowanie podczerwone	403
40.2. Promieniowanie laserowe w zakresie podczerwieni	404
40.3. Zabiegi kosmetyczne w zakresie podczerwieni	407
41. Intensywne światło pulsacyjne (IPL) – Anna Kołodziejczak	427
41.1. Mechanizm działania IPL	427
41.2. Wskazania	428
41.3. Metodologia zabiegu	432
41.4. Odczucia, reakcje okołozabiegowe, możliwe powikłania oraz zalecenia pozabiegowe	432
41.5. Metody łączone/skojarzone	433
42. LED – Anna Kołodziejczak	434
42.1. Mechanizm działania i wpływ na skórę	434
42.2. Wskazania	435
42.3. Metodologia zabiegu	437
42.4. Odczucia, reakcje okołozabiegowe, możliwe powikłania, zalecenia pozabiegowe oraz seria i częstotliwość zabiegów	437
43. Karboksyterapia – Anna Kołodziejczak	439
43.1. Mechanizm działania CO ₂ w tkankach	439
43.2. Wskazania	440
43.3. Metodologia zabiegu	441
43.4. Odczucia, reakcje okołozabiegowe, możliwe powikłania oraz zalecenia pozabiegowe	443
43.5. Seria i częstotliwość zabiegów	444
44. Ultradźwięki – Anna Kołodziejczak	445
44.1. Biologiczne mechanizmy działania ultradźwięków na tkanki	446
44.2. Skutki biologiczne działania ultradźwięków na tkanki	447
44.3. Zastosowanie ultradźwięków w kosmetologii	447
45. Mikrodermabrazja – Anna Kołodziejczak	458
45.1. Mechanizm działania mikrodermabrazji korundowej	458
45.2. Mechanizm działania mikrodermabrazji diamentowej	459
45.3. Czynniki wpływające na intensywność złuszczenia	459
45.4. Wskazania	459
45.5. Wpływ na skórę i efekty mikrodermabrazji	460
45.6. Metodologia zabiegu	461
45.7. Odczucia, reakcje okołozabiegowe, możliwe powikłania oraz zalecenia pozabiegowe	462

45.8. Seria i częstotliwość zabiegów	462
45.9. Mikrodermabrazja tlenowa [oksybrazja]	463
46. Mezoterapia – Anna Kołodziejczak	465
46.1. Mezoterapia bezigłowa	465
46.2. Mezoterapia mikroigłowa	468
46.3. Próżniowa mezoterapia wieloigłowa	475
47. Kriolipoliza – Anna Kołodziejczak	477
47.1. Mechanizm działania i wpływ na skórę	477
47.2. Wskazania	478
47.3. Metodologia zabiegu	479
47.4. Odczucia, reakcje okołozabiegowe, możliwe powikłania oraz zalecenia pozabiegowe	480
47.5. Seria i częstotliwość zabiegów	481
48. Infuzja tlenowa – Anna Kołodziejczak	482
48.1. Mechanizm działania	482
48.2. Wskazania	483
48.3. Metodologia zabiegu	484
48.4. Odczucia, reakcje okołozabiegowe, możliwe powikłania oraz zalecenia pozabiegowe	484
48.5. Seria i częstotliwość zabiegów	484
49. Peeling wodno-wodorowy (oczyszczanie wodorowe) – Anna Kołodziejczak	485
49.1. Wodór	485
49.2. Mechanizm działania	485
49.3. Wskazania i metodologia zabiegu	485
49.4. Odczucia, reakcje okołozabiegowe, możliwe powikłania, zalecenia pozabiegowe oraz seria i częstotliwość zabiegów	486
50. Radialna fala ciśnieniowa (fala uderzeniowa) – Anna Kołodziejczak	487
50.1. Mechanizm działania i wpływ na skórę	487
50.2. Wskazania	490
50.3. Metodologia zabiegu	490
50.4. Odczucia, reakcje okołozabiegowe, możliwe powikłania, zalecenia pozabiegowe oraz seria i częstotliwość zabiegów	490
51. Elektroterapia kosmetyczna – Anna Kołodziejczak	491
51.1. Prąd elektryczny	491
51.2. Galwanizacja	492
51.3. Jonoforeza	494
51.4. Darsonwizacja – prądy d'Arsonvala	496
52. Pole magnetyczne – Anna Kołodziejczak	498
52.1. Mechanizm działania	498
52.2. Wskazania	499
52.3. Metodologia zabiegu, metody łączone, odczucia, reakcje okołozabiegowe, możliwe powikłania, zalecenia pozabiegowe oraz seria i częstotliwość zabiegów	499

53. Zmechanizowany masaż podciśnieniowy (zabiegi typu endermologii) – Anna Kołodziejczak	501
53.1. Mechanizm działania i wpływ na skórę	501
53.2. Wskazania	503
53.3. Metodologia zabiegu	504
53.4. Odczucia, reakcje okołozabiegowe, możliwe powikłania oraz zalecenia pozabiegowe	505
53.5. Seria i częstotliwość zabiegów	506
54. Presoterapia – Anna Kołodziejczak	507
54.1. Rola układu limfatycznego	507
54.2. Mechanizm działania	508
54.3. Zastosowanie i wskazania	508
54.4. Metodologia zabiegu	509
54.5. Odczucia, reakcje okołozabiegowe, możliwe powikłania, zalecenia pozabiegowe oraz seria i częstotliwość zabiegów	509
55. Elektrostymulacja mięśni – Anna Kołodziejczak	511
55.1. Mechanizm działania	511
55.2. Zastosowanie i wskazania	512
55.3. Metodologia zabiegu	512
55.4. Odczucia, reakcje okołozabiegowe, możliwe powikłania, zalecenia pozabiegowe oraz seria i częstotliwość zabiegów	513
56. Peelingi chemiczne – Anna Kołodziejczak	514
56.1. Podział peelingów chemicznych	514
56.2. Hydroksykwasy	515
56.3. Mechanizm działania peelingów powierzchniowych i bardzo powierzchniowych	517
56.4. Wskazania	518
56.5. Czynniki wpływające na działanie peelingów chemicznych	519
56.6. Metodologia zabiegu	520
56.7. Odczucia, reakcje okołozabiegowe, możliwe powikłania, zalecenia pozabiegowe oraz seria i częstotliwość zabiegów	522
56.8. Zestawienie i charakterystyka wybranych peelingów	524
57. Inne zabiegi kosmetyczne – Anna Kołodziejczak	527
57.1. Plazma i mikroplazma	527
57.2. Zastosowanie mikrofal w redukcji tkanki tłuszczowej	530
57.3. Zabieg zhuszczająco-dotleniająco-właczający	531
57.4. Połączenie makrołuszczenia-mikrowibracji i biostymulacji laserowej	532
57.5. Laserowy zabieg przeciwtętniowy z wykorzystaniem cząsteczek złota	533
57.6. Wielkoobszarowe pole wielkiej częstotliwości	534
57.7. Pole magnetyczne stosowane w celu redukcji tkanki tłuszczowej	534
57.8. Zabiegi z wykorzystaniem zimna	535

Część VII. Metody oceny skóry 553

58. Instrumentalne metody parametryzacji i obrazowania skóry – Anna Kołodziejczak, Helena Rotsztein	555
58.1. MPA (Multi Probe Adapter System)	555
58.2. Metody badawcze obrazowania skóry	574
58.3. Inne urządzenia pomiarowe	584
59. Lampa Wooda – Mirella Batory	588
59.1. Zastosowanie Lampy Wooda w kosmetologii	589
59.2. Zastosowanie Lampy Wooda w diagnostyce dermatologicznej	590
60. Diagnostyczna dokumentacja fotograficzna – Barbara Algiert-Zielińska, Agata Markiewicz-Tomczyk	593
60.1. Informacje ogólne	593
60.2. System VISIA® Canfield Scientific	594
60.3. Systemy PRIMOS® GF Messtechnik GmbH, Germany	600
60.4. System Fotomedicus® Elfo	601
60.5. VECTRA XT® Canfield Scientific Inc.	601
60.6. Fotofinder Adonia	602
61. Metody medycznej diagnostyki skóry – Kamila Zduńska-Pęciak, Agata Markiewicz-Tomczyk	606
61.1. Dermatoskopia	606
61.2. Spektroskopia	607
61.3. Konfokalna laserowa mikroskopia skaningowa	607
61.4. Termografia	608
61.5. Laserowy pomiar prędkości krwi metodą Dopplera	610
61.6. Profilometria optyczna	610
62. Obrazowanie skóry (ultrasonografia) – Renata Sieradzan-Skrzetuska, Mirella Batory	611
62.1. Ultrasonografia w diagnostyce medycznej	611
62.2. Ultrasonografia w diagnostyce skóry i jej przydatków	611
62.3. Morfologia skóry i tkanki podskórnej w obrazie USG	612
62.4. Zastosowanie diagnostyki ultrasonograficznej w kosmetologii i medycynie estetycznej	613
62.5. Zastosowanie diagnostyki ultrasonograficznej w dermatologii	615
63. Skale wykorzystywane do oceny skóry oraz satysfakcji i jakości życia – Barbara Algiert-Zielińska	617
63.1. Skale wykorzystywane do oceny jakości życia w chorobach skóry	617
63.2. Skale wykorzystywane do oceny skóry	619

Część VIII. Bezpieczeństwo i higiena pracy 627

64. Bezpieczeństwo i higiena pracy w jednostkach świadczących usługi z zakresu kosmetologii i podologii – Ewa Sobolewska	629
65. Zagrożenia zawodowe kosmetologa i podologa – Ewa Sobolewska	630
66. Procedury chroniące przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi – Ewa Sobolewska	632
66.1. Regulacje prawne	632

66.2. Procedura mycia i dezynfekcji rąk	634
66.3. Procedura mycia, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi	636
66.4. Procedura postępowania z odpadami komunalnymi, medycznymi i specjalnymi	637
66.5. Procedura postępowania z odzieżą i bielizną ochronną	638
66.6. Procedura utrzymania czystości w jednostce świadczącej usługi kosmetyczne lub podologiczne	638
66.7. Procedura postępowania po ekspozycji na krew lub inny czynnik potencjalnie zakaźny	639
Skorowidz	641